

A 27/2012 (VIII. 27.) NGM rendelet (12/2013 (III.28) NGM rendelet által módosított) szakmai és vizsgakövetelménye alapján.

Szakképesítés, azonosító száma és megnevezése

54 523 04	Mechatronikai technikus
-----------	-------------------------

Tájékoztató

A vizsgázó az első lapra írja fel a nevét!

Ha a vizsgafeladat kidolgozásához több lapot használ fel, a nevét valamennyi lapon fel kell tüntetnie, és a lapokat sorszámmal el kell látnia.

Használható segédeszköz: Függvénytáblázat, szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép

Értékelési skála:

81 – 100 pont	5 (jeles)
71 – 80 pont	4 (jó)
61 – 70 pont	3 (közepes)
51 – 60 pont	2 (elégséges)
0 – 50 pont	1 (elégtelen)

A javítási-értékelési útmutatótól eltérő helyes megoldásokat is el kell fogadni.

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 25%.

Üzemi tényező:	$k_d = 1,8$
Modul:	$m = 5$
Fejkör és lábkör közötti fejhézag:	$c = 0,2$
A bemenő (hajtó) tengely anyaga:	BC3 ; $R_{eH} = 380 \text{ N/mm}^2$

- a) **Határozza meg az osztókörök nagyságát, a fogmagasságot és a fogosztást!**
2 x 1 + 1 + 1 = 4 pont

- b) **Határozza meg a hajtó tengelyben ébredő csavarónyomaték nagyságát [N·m] mértékegységben!**
3 + 1 = 4 pont

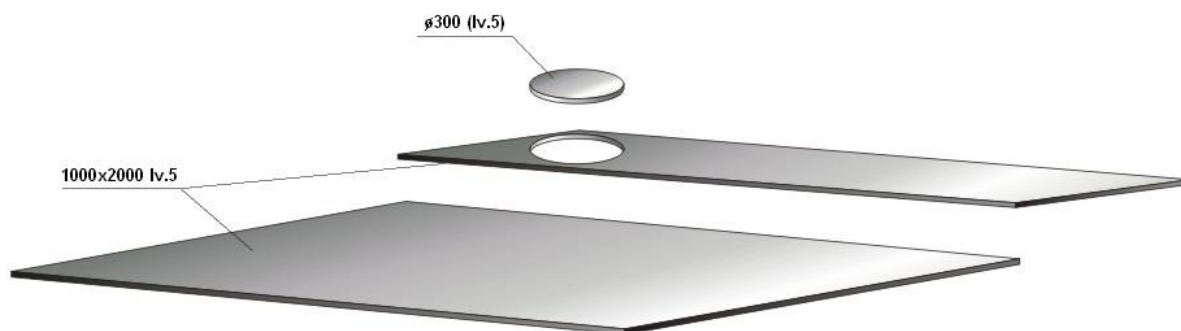
- c) **Számítsa ki a hajtó fogaskerék osztókörén ébredő radiális erőt!** 3 pont

3. feladat

Összesen: 13 pont

Egy tárcsa jellegű munkadarab gyártását végezzük lemezollón, présgépen és CNC megmunkálóközponton.

- a) **Határozza meg az alapanyagszükségletet kg-ban az alábbi rajz alapján!** 4 pont
Figyelem: Az ún. "kiadóssági méretek" (hulladékkal együtt számított kerek darabszámokra vetített méretek) alapján kell az anyagszükségletet meghatározni!
Az acél sűrűsége: $7,85 \text{ [kg/dm}^3\text{]}$

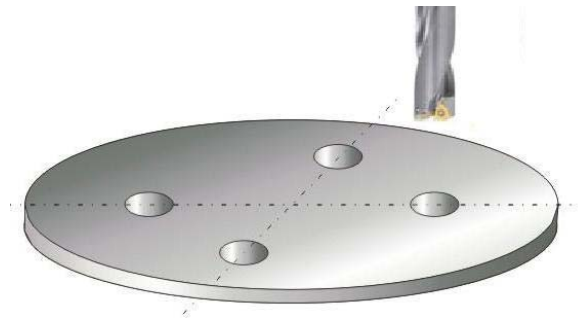
- b) Ellenőrizze, hogy az $\varnothing 300$ mm-es, lv5 lemezvastagságú lemez-munkadarab vágóerő szükségletének tekintetében megfelelő-e az ERFURT PKZZ-315-ös (315 tonnás) prégép a kivágási művelethez! 6 pont

Alapadatok:

- A lemez nyírószilárdsága: $R_{ny} = 340 \text{ [N/mm}^2\text{]}$.
- A vágóerő számításánál a "k" korrekciós tényezőt 1,3 - ra vegye fel (szorzószám)!

- c) A munkadarabon 4 db. $\varnothing 20$ mm-es átmenő furatot kell fúrni. A fúrást CNC megmunkálóközponton végezzük $\varnothing 20$ mm-es telibefúróval. Az alábbi CNC programszakasz alapján számítsa ki egy db. furat fúrásának gépi idejét (előtolással megtett út ideje)! 3 pont

A fúrás CNC programszakasza a következő:

... N500 S1600 M3 M8

G81 X100 Y0 R3 Z-9 F200

G81 X0 Y100

G81 X-100 Y0

G81 X0 Y-100

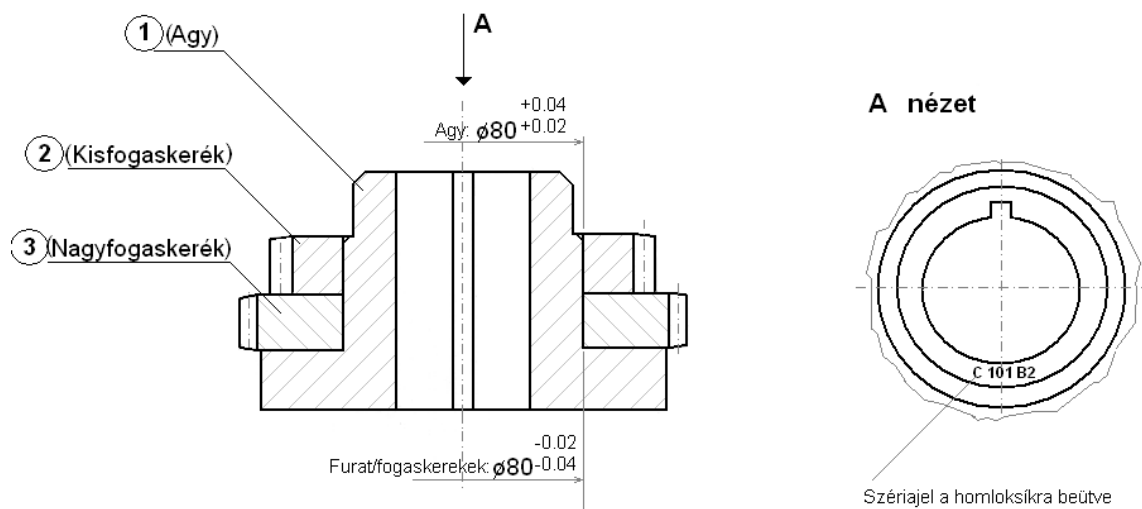
"R" paraméter= fúrás kezdőponti "Z" koordináta

"Z" paraméter= fúrás végponti "Z" koordináta

4. feladat

Összesen: 6 pont

Töltse ki az alábbi ábrához tartozó szerelési utasítást az ábrán látható állapot létrehozása érdekében!

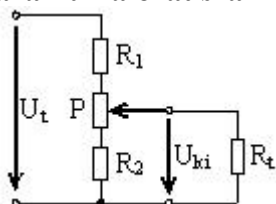

Sorsz.	Művelet leírása	Eszköz	Megj.
1		Hőfokszabályozós olajos melegítő kád	110 °C-ra beállítva
2		Mélyhűtő berendezés	-30°C-ra beállítva
3		Hőszigetelt kesztyű	
4		Tárolóasztal	
5		Betű és számbeütő készlet	

5. feladat

Összesen: 12 pont

Egyenáramú hálózat számítása

Adatok:

$$U_t = 15 \text{ V}$$

$$R_1 = 300 \Omega$$

$$P = 1 \text{ k}\Omega$$

$$R_2 = 200 \Omega$$

Feladatok:

- Határozza meg a kimeneti feszültség minimális ($U_{k\min}$) és maximális ($U_{k\max}$) beállítható értékét $R_t = \infty$ (terheletlen kimenet) esetén!
- Határozza meg a kimeneti feszültség minimális ($U_{k\min}$) és maximális ($U_{k\max}$) beállítható értékét $R_t = 1,8 \text{ k}\Omega$ esetén!

6. feladat

Összesen: 17 pont

Irányítástechnikai ismeretek

a.) Mit nevezünk irányításnak? Írjon két példát az irányítás megvalósítására!

3 pont

b.) Rajzolja meg az egységugrás bemenő jelet!

1 pont

c.) Rajzolja meg egy kétoldali működtetésű henger pneumatikus 4/2 szeleppel megvalósított vezérlését!

8 pont

d.) Sorolja fel a vezérlési vonal szerveit!

5 pont

7. feladat

Összesen: 3 pont

A táblázatnak tekercsek látszólagos ellenállását (reaktanciáját) kell kifejeznie egy adott frekvencián! Egészítse ki a táblázatot!

L (μH)	100	200	4000	6000
X_L (Ω)		12,56		

8. feladat

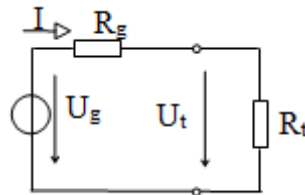
Összesen: 3 pont

Számítsa ki az alábbi kapcsolás jellemzőit a táblázat előírásai szerint!

$$R_g = 1 \text{ k}\Omega$$

$$R_t = 2 \text{ k}\Omega$$

$$U_g = 15 \text{ V}$$

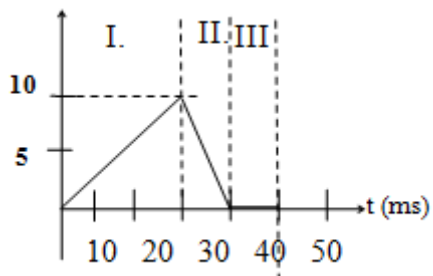

I	U_t	P_h (hasznos teljesítmény)

9. feladat

Összesen: 3 pont

Az ábrán egy 4 mH induktivitású tekercs áramváltozása látható! Párosítsa össze az ábra áramváltozási tartományait az indukált feszültség értékekkel!

I.	
II.	
III.	

A	$U_i = 0 \text{ V}$
B	$U_i = -4 \text{ V}$
C	$U_i = 1,33 \text{ V}$

10. feladat

Rajzolja le a soros gerjesztésű egyenáramú generátor áramköri vázlatát, terhelési jelleggörbáját! Ismertesse a generátor működését az áramköri vázlat és a terhelési jelleggörbe alapján!

Összesen: 12 pont

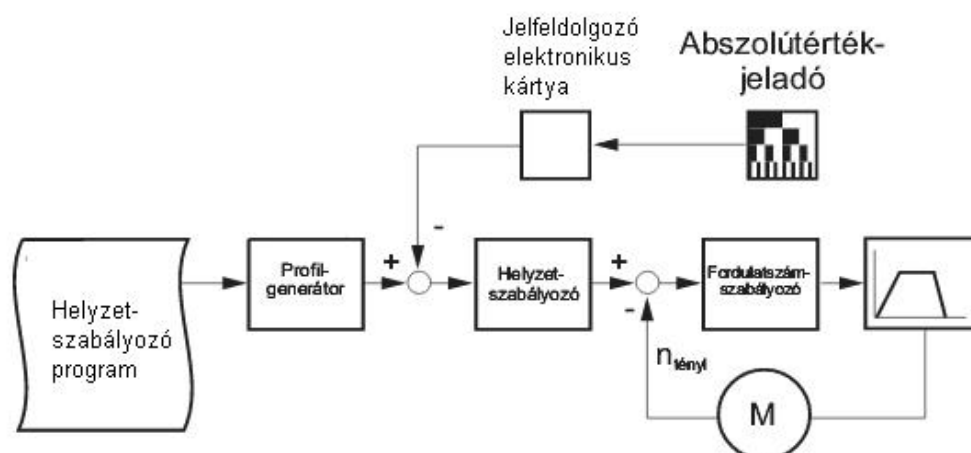
3 x 4 = 12 pont

11. feladat

Az alábbi ábrán az iparban alkalmazott helyzet szabályzásoknál (pl. szerszámgépek szánjainak mozgása koordináták szerint) használható abszolútérték jeladó egy lehetséges működési sémáját ábrázolja (motorra szerelt fordulatszám jeladót is feltételezve).

Összesen: 10 pont

5 x 2 = 10 pont

- a) Mi a hátránya annak, ha az abszolút jeladó helyett a kevésbé költséges inkrementális (növekményes) jeladót használjuk egy mozgatott gépelem helyzet-szabályzásánál?

.....
.....
.....
.....
.....
.....

b) Abszolút jeladó használata esetén miért nincs szükség az.ún. referenciamenet elvégzésére?

.....
.....
.....

c) Milyen működési elve lehet az abszolút jeladóknak? (Legalább két működési elvet nevezzen meg!)

.....
.....
.....

d) Milyen előnnyel és hátránnyal jár, ha egy útmérő jeladó kimeneti jelét párhuzamos interfésszel továbbítjuk?

.....
.....
.....

e) Egy CNC szerszámgép esetén az útmérés körtárcsás jeladója általában a mozgató orsó végére van felszerelve. Hogyan küszöbölhető ki a hajtást közvetítő gépelemek holtjátékából származó mérési pontatlanság?

.....
.....
.....